

Mentor: Lučka Ažman Momirski

Priprava: Lučka Ažman Momirski

Mednarodna arhitekturna in urbanistična delavnica graditi krajine /

*International Architectural and Urban Design Workshop
Constructing Landscapes*

Organizator

UL Fakulteta za Arhitekturo.

Kraj, datum

Goriška brda, 25. 10. 2011 - 30. 10. 2011; konferenca z javnimi predavanji: 25.10. 2011; javna predstavitev rezultatov: 29. 10. 2011.

Sodelujoči

Vodstvo: prof. dr. Lučka Ažman Momirski; **mentorji:** prof. dr. Lučka Ažman Momirski, Nicoline Loeper, Matthias Ott; predavatelji: prof. dr. Lučka Ažman Momirski, doc.dr. Blaž Komac, Tanja Gomiršek, Nicoline Loeper; **študenti:** Mato Blatančič, Chely Bramiana, Sharon Casteel, Wander Hendriks, Marlieke Janssen, Anja Jemec, Peter Jerše, Maša Kambič, Matic Kržan, Bernard Leferink, Ruud van der Maas, Roel van der Marck, Andrej Panker, Mahdi Poosti, Klas Skarlovník, Nathanael Taekema, Taja Verčič, Jeroen de Vries.

Sredstva, pokrovitelji

Občina Brda, Vinska klet Goriška Brda, School of Urban Design, Saxion University of Applied Sciences Deventer, Nizozemska.

Gradivo

- Izvirni znanstveni članek: Ažman Momirski, L., Loeper, N., Ott, M., 2013. Terraced Landscapes / New design solutions within the transformation of artificial landscapes (v tisku).
- Časopisni članek: Ažman Momirski, L., 2012. Terasirana pokrajina Goriških brd vsebina mednarodne delavnice. Briški časnik.

Tema delavnice

Dvojica umetno - naravno je izginila. Njene meje so zabrisane... Naravne krajine so lahko tako naravne (nedotaknjene) kot umetne... Naravnoumetno je nov način oblikovanja: preobrazba koncepta kraja / prostora. [The metapolis dictionary of advanced architecture. 2003. p 63.]

Namen delavnice je primerjava dveh krajin in njunih podobnih/različnih prostorskih prvin: nizozemske (umetne) krajine in terasirane krajine. Izbrani kriteriji, med drugim obravnava povezav med krajino in naselji, so bili osnova za intenzivno in sistematično raziskavo antropogenih krajin. Na tem izhodišču je temeljilo oblikovanje scenarijev prihodnjega razvoja naselij ter zasnove povezav novih energetskih krajin z obstoječo slikovito terasirano pokrajino Goriških brd.

Terase so celoviti sistemi, sestavljeni so iz različnih podsistemov (vključno z vodami, biotsko raznovrstnostjo, prstjo, stabilnostjo

kmetijskih sistemov, itd.) Te značilnosti ali podsistemi so med seboj povezani in zelo tenkočutno uravnoreženi.

Terase so tudi edinstveni sistemi. Med seboj se razlikujejo (tako v bližnjih geografskih regijah kot v oddaljenih geografskih regijah) zaradi fizične pojavnosti, rabe, prvin, ki jih sestavljajo. Vsako terasirano območje pripoveduje svojo zgodbo. Prav zato je potrebno razviti večjo občutljivost in pozornost o terasiranih območjih. Brez razumevanja edinstvenosti pojava ne moremo oceniti prihodnosti teras. Terasirane pokrajine imajo različne kulturne, socialne, ekonomske in krajinske pomene. Še posebej je pomemben pomen teras za ljudi, ki v terasiranih pokrajinah živijo in katerih življenje je s tovrstnimi krajinami tesno povezano.

Tako kot vse ostalo, se tudi terasirane pokrajine spreminjajo. Obstajajo globalni vzroki, ki vplivajo na te spremembe, kot so globalna ekonomija in podnebne spremembe, ter lokalni vplivi, kot so odseljevanje, spremembe v načinih kmetovanja in razvoj novih pristopov pri ohranjanju in izgradnji teras. Posledično se terasni sistemi preobrazajo v oblikah terasiranja, vlogah, ki jih imajo v posamezni kulturi oziroma v socialnem omrežju ter tudi v proizvodnji, ki se spreminja iz samooskrbne v tržno in obratno. Nujna je natančna ocena sprememb, ki bo predvidevala, kako bodo ljudje živeli, delali in bivali v terasiranih pokrajinah. Terase bodo preživele v svoji raznovrstnosti in enkratnosti le, če se bodo ljudje, ki živijo v terasirani pokrajini odločili, da terasirana pobočja naseljujejo ter v njih živijo tudi v prihodnosti.

Rezultati

V študentskem projektu z naslovom Nova energetska krajina, je Ruud van der Maas razvil strategijo za naselje Kojsko v Goriških brdih, ki naj bi v letu 2062 v celoti postalo samooskrbno. Nove stavbe so zasnovane na opuščeni terasah nekdanjih vinogradov, njihovo obliko in lokacijo pa deloma pogojujejo programske zahteve samoskrbe vasi (v tem primeru z osredotočanjem na treh vidikih: energiji, preskrbi s hrano in prevozu). S takim pristopom predlog uspe razlikovati obstoječe kakovosti opuščeni teras in oblikuje nove povezave ter razvoj grajenih struktur med krajino in obstoječimi vasi.

Strategija razvoja naselja in integracije nove energetske krajine v obstoječo terasirano krajino je postopna. Časovno razviti scenariji omogočajo vpogled v razvitost samooskrbe. Naselje Kojsko je sledeč tem scenarijem lahko neodvisno samooskrbno z upoštevanjem izbranih treh kriterijev že v letu 2042.

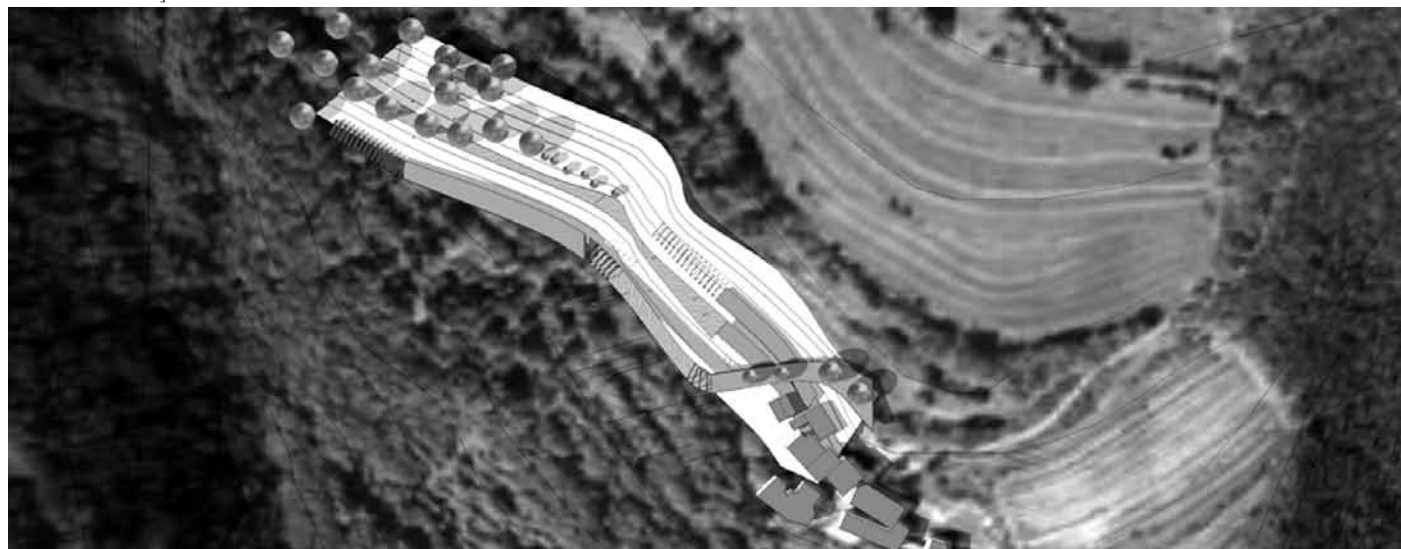
Slika 1: Terasirana krajina Goriških brd - naselje Kozana [Tomaž Berčič, Lučka Ažman Momirski].

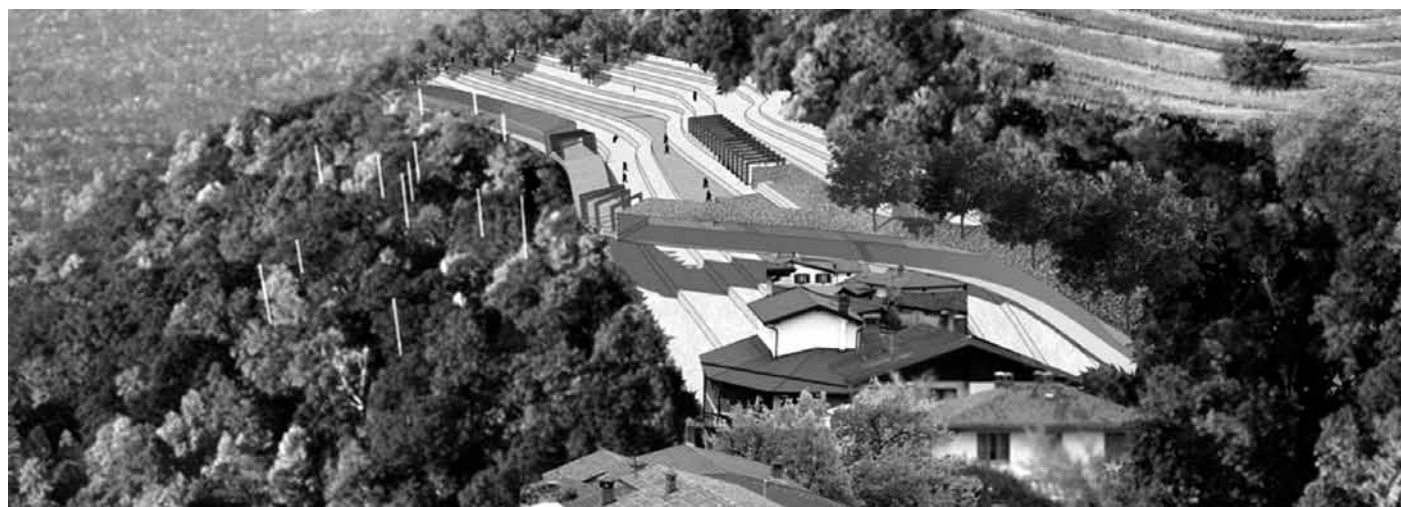
Slika 2: Notranji in zunanji prostor ob terasah [Skupina Unifying].

Slika 3: Terasirana krajina Goriških brd - naselje Kozana.

Slika 4: Širitev grajene zazidave na območje teras [Skupina Unifying].

Slika 5: Širitev grajene zazidave na območje teras: pogled [Skupina Unifying].